

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

צה.

1. צהלי קולך בת גלים הקשיבי לְשֵׁחָ עֲנִיהַ יִשְׁעֵיהוּ י ל
2. דברי יְמִינֵהוּ בן חלקיהו מן הַבְּנִינִים אֲשֶׁר בַּעֲבוּרֹת אֶרֶץ בְּנִימִן ירמיהו א א
3. גור אֲרִיָּה יְהוּדָה מִסְרָף בְּנֵי עֲלִית פָּרַע רָבִץ בְּאֶרְיָה וּבְלִבְיָא מִי יְקִמְנָה: בְּרֵאשִׁית מַט ט
4. יוֹרֵד שְׂמִינֹן אֲבִיו אָמְנוּ תַמְנָתָה יְהָבֵאוּ עַד כִּרְמֵי תַמְנָתָה וְהָנָה כְּפִיר אֲרִיָּוֹת שֹׂאֵן לְקָרְאוֹ: שׁוֹפְטִים י ד ה
5. מִשָּׂא בְּהַמּוֹת נָגַב בְּאֶרֶץ יְרֵדָה וּבְגִזְיָה לְבִיָּא לְיֵשִׁי מִהֶם אֶפְסֵה וּשְׂרָף מִעוֹפֵף יִשְׂאוּ עַל בְּהֵמָה עֲרִים חִלְהֵם וְעַל דְּבַשֵּׁת גְּמִלִים אוֹצְרֵהֶם עַל לֶם אֵל יוֹעִילָה: יִשְׁעֵיהוּ ל ו
6. עַל שַׁחַל וְתַנּוּן תְּדַרְךָ תִּרְמַס כְּפִיר וְתַנּוּן: תְּהִלִּים צ א יג
7. לֹא תִדְרִיבֵהוּ בְּנֵי שְׂחִץ לֹא עֲרָה עֲלָיו שַׁחַל: אִיּוֹב כ ח כ
8. עוֹד הַיּוֹם בְּנֵב לַעֲמֹד יִנְפֹץ יָדוֹ הֵר בַּת צִיּוֹן בַּעֲבַת יְרוּשָׁלַם: יִשְׁעֵיהוּ ל ב
9. וְיָהִי בְּלִלְקָה הַהוּא וַיֵּצֵא מִלֶּאךָ יְיָ וְיָרַח בְּמִתְחַנֵּה אֲשׁוּר מֵאֵה שְׂמוּנִים וְחֲמִשָּׁה אֶלֶף וַיִּשְׁכַּיְמוּ בְּבֶקֶר וְהָנָה כִּלְמַ פְּגָרִים מְתוּיִם: מְלִכִים ב יט לה
10. וַיִּשְׁבִּי בְּנֵב אֲשֶׁר בִּילִידֵי תְּרַפָּה וּמִשְׁקֵל קִינֹו שְׁלֹשׁ מֵאוֹת מִשְׁקֵל נִחְשֶׁת וְהוּא חֲגוּר תְּרַפָּה וַיֵּאמֶר לַהֲבוֹת אֶת יָדוֹ: שְׁמוּאֵל ב כ א טו
11. תְּרַחֲבֵב עֲרֵדֵי תַחְתֵּי וְלֹא מַעֲרֹד קִרְקֵי: תְּהִלִּים יח לו
12. אִם תִּשְׁכַּחֵן בֵּין שְׂפָתַיִם בְּנִפְי יוֹנָה נִחְפָּה בְּכִסְף וְאֲבִירוֹתֶיהָ בִּירְקֵקֶר קִרְרֵץ: תְּהִלִּים סח יד
13. וַיִּעֲוֹר לוֹ אֲבִישׁ בֵּן צְרִיָּה וְיָרַח אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּמְתָּהוּ אֲזוּ שְׁבַעוּ אֲנִשׁ יָדוֹ לוֹ לְאִמֶּר לֹא תִצָּא עוֹד אֲתָנוּ לְמַלְחָמָה וְלֹא תִכְבַּה אֶת נֵר יִשְׂרָאֵל: שְׁמוּאֵל ב כ א יז
14. וְאָבִיא הַיּוֹם אֶל הָעֵינַן וְאָמַר יְיָ אֱלֹהֵי אֲדִינִי אֲבָרְכֶם אִם יִשְׂרָף נָא מִצְּלִיחַ דְּרַכְי אֲשֶׁר אֲנִיבִי הַלֵּךְ עֲלֵיךָ: כְּרֵאשִׁית כ ד כב

לשון פרסי קריטא. ל"א כפר הוא: קמטיא. הכניעו תחת הכד של זמיס וימיז עלה למעכו: מכא ליה ארעא מוסוטיא. נתרככה הארץ מתחמיו ולא הזיקו. ל"א מכא נשפלת כעין גומא והיתה מגינה עליו: זארבע גריזי דמיא. זארבע סאין של מיס. ל"א זארבע כורא דמיא זד' ט' נדות של מיס: איטריף קמטיא. היתה טורפת ומחזקת עמלה וממרטת כנפיה והומה ומלערת: קפלה ליה ארעא. כמו לא תקפוץ (דכריס טו). נתקלרה הארץ והגיע מהרה לארץ פלשטיס: לערפה אימיא. דישיצי: נוולה. טווה: כד חויסיה. ערפה לאזיצי סברה למקטליה זאומה פלך שהיה צידה ולא נגע צו: אמרה ליה. לאזיצי איימי לן ההוא פלך דנפל לפניך: ה"ג פפקיה זריש מוחה וקטלה. השלך אזיצי הפלך לראשה ומתה: פפקיה לדוד לעילא. זרקו כלפי מעלה: ודן ליה. נען תחמיו חניטו זקרקע כדי שיפול עליו וימות: ונימא איהו. דוד עלמנו לימא סס: אין חזוה. אין דעמו מכוונת לומר השס. והשתא ניצל דוד והשליכו השס זרקו והלכו אזיצי ודוד וחזרו להס: אמר ליה. אזיצי לדוד: ומאי זעיס כהא. למה זלמ כאן: אמר ליה. הקצ"ה אמר לי לזוך שיכלה זרעך או תמסר זיד אויזין והכי אהדרי ליה מוטב שאפול זיד אויב: אמר ליה אפיך זלוסוד. הפוך תפלתך ואמור לפניו מוטב יכלה זרעך ולא תמסר זיד אויב דמה לך זלעע זניך: זר כדך קירא לזון וזא לא טענער. משל הוא שאומרים בני אלס: סייע זהדן. עזור זתפלתך להפכה: והוה קא ריזף זתריסו. והס זורחין שהיה קרוב לארץ פלשטיס: וזי מעו קוזי. לאומו כפר ששמו קוזי שנין א"י לארץ פלשטיס: אמרי קוס זיה. אמרו זה לזה עמוד כנגדו ואל תזכח ונגנו ולכן נקרא קוזי. אינהו הו זקיא"ט זשמות הכפרים ועדיין הו מפחדין וזורחין: זי מטא זי פרי. סס מקוס: אמרו זין סרי גוריון. זתמיהא: זקנזל. שהרגנו: וילא

זרעך או תמסר ביד אויב אמר לפניו רבוננו של עולם מוטב אמסר ביד אויב ולא יכלה זרעי יומא חד נפק^א לשכור בזאי אתא שטן ואדמי ליה כמביא פתק ביה גירא ולא מטייה משכיה עד דאמטייה לארץ פלשתיים כדחזייה ישבי בנוב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי כפתיה קמטיא אותביה ושדייה תותי בי^ז בדייא אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא מתותיה היינו דכתיב^י תרחיב צעדי תחתיו ולא מעדו קרסולי ההוא יומא אפניא דמעלי שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חייף רישיה בד' גרבי דמיא חזינהו כתמי דמא איכא דאמרי אתא יונה איטרף קמיה^ט אמר^כ כנסת ישראל ליונה אימתילא שנאמר^{יב} כנפי יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא דישראל בצערא שרי אתא לביתיה ולא אשכחיה אמר^{יג} תנן אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו בשעת הסכנה מאי אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה בשעת הסכנה שפיר דמי רכביה לפרדיה וקם ואול קפצה ליה ארעא בהדי דקא מסגי חזייה לערפה אמיה דהוות נולא כי חזייה פסקתה לפילכה שדתייה עילייה סברא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי פלך פתקיה בריש מוחה וקטלה כד חזייה ישבי בנוב אמר השתא הוו בי תרין וקטלין לי פתקיה לדוד לעילא ודן לי ליה לרומחיה אמר ניפול עלה ונקטל אמר אבישי השם אוקמיה לדוד בין שמיא לארעא^{יד} ונימא ליה איהו אין חבוש מוציא עצמו מבית האסורין א"ל מאי בעית אתא א"ל הכי אמר לי קודשא ברך הוא והכי אהדרי ליה א"ל אפיך צלותיך בר בוך קירא לזיבון ואת לא תצטער א"ל אי הכי סייע בהדן היינו דכתיב^{יז} ויעזור לי אבישי בן צרויה אמר רב יודיה אמר רב שעזרו בתפלה אמר אבישי שם ואחתיה הוה קא ריזף בתרייהו כי מטא קובי אמרי קוס ביה כי מטא רב תרי אמרי בתרי גוריון קטלוה לאריא אמרי ליה זיל אשתכח לערפה אימך בקיבורא כי אדכרו ליה שמא דאימיה כחש חיליה וקטליה היינו דכתיב^{יח} אז נשבעו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד למלחמה ולא תכבה את נר ישראל ת"ר שלשה קפצה להם הארץ אליעזר עבד אברהם ויעקב אבינו ואבישי בן צרויה הא דאמרון אליעזר עבד אברהם דכתיב^{יט} ואבוא היום אל העין למימרא דההוא יומא נפק יעקב אבינו דכתיב

עניה ענות. (כמו עניה) כ' כלומר נציאות ירמיה הענתומי היא שעתידה לזכ על נכוד נר שמתסר ירושלים זידו: ארי כפיר וכו'. וזכוכתא אחרימיש מפורש למה נקראו לו כל השמות הללו: אי הכי. דכולי קרא זהלי קולך^א לא מחושבנה הוא א"כ ליכא אלא תשע מסעות דהא עוד היום לאו מחושבנה נמני הוא. ומתוך עזרו מעברה תרמי אינון עזרו חד מעברה חד ואיכא עשר מסעות: אוסו היום נסטייר מעונה של נוב. [דמפני עון] שהיה להס לישראל על שנהרגו כהני נוב קבע הקצ"ה העונש עד אותו היום ואותו יום זלזד נשתייר מומן העונש ואילו היה נלחם צירושלים זאומה היום היה כזשה והכי משמע קרא עוד היום אותו יום העמידו לנסחריז על ירושלים זעון נוב: סגא זחד יומא. והיינו י' מסעות שנסע אותו היום: שדו ליה. לנסחריז: זנסחרי. תחמיו טפ"ט זלע"ז עד שראה ירושלים כולה: עלה וקס ומניד זרישיה. עליה עמד והיה מניד זראשו: נשדי זיה ידא האידינא. לנחס זבה עתה: זתמיסו. תמה הוא להחמיל היום משום חולשא דלורחא. ל"א תמהיתו נתיגעסו ודומה ליה ט' (זנסחריז) אימיה למיתב: גולמו הרג. חמיה של חומה. לשון פרסי. אכן רעועה מן החומה ונזקעה: זס דינא זנול דינא. כיון של דינא זנול הריז וכן מפני שלא נכזשה צו זיוס לא הללח ממחרת: וישזי זנוב. איידי דאיידי לעיל זאומה יוס זשנתייר מעונה של נוב נקט הכא וישזי זנוב זבא על עסקי נוב: הרפה. היינו ערפה: משקל קינו. מתרגמינן מתקל סופיניה: והוא חגור חרפה. והוא אסיר איספניקי חדמא: נטרד דואג האדומי. סספר לשון הרע על דוד שנתקנא צו שאול ולפי שקבל אחימלך את דוד זנוב אמר ליה שאול סוז זפגע זכהני ה' נמלא שעל ידך נהרגו ואתה נכשלו וזחטא זה נהרג שאול ושלשת זניו זתלחמת פלשטיס: שזר זיואי.

זרעך או תמסר ביד אויב אמר לפניו רבוננו של עולם מוטב אמסר ביד אויב ולא יכלה זרעי יומא חד נפק^א לשכור בזאי אתא שטן ואדמי ליה כמביא פתק ביה גירא ולא מטייה משכיה עד דאמטייה לארץ פלשתיים כדחזייה ישבי בנוב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי כפתיה קמטיא אותביה ושדייה תותי בי^ז בדייא אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא מתותיה היינו דכתיב^י תרחיב צעדי תחתיו ולא מעדו קרסולי ההוא יומא אפניא דמעלי שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חייף רישיה בד' גרבי דמיא חזינהו כתמי דמא איכא דאמרי אתא יונה איטרף קמיה^ט אמר^כ כנסת ישראל ליונה אימתילא שנאמר^{יב} כנפי יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא דישראל בצערא שרי אתא לביתיה ולא אשכחיה אמר^{יג} תנן אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו בשעת הסכנה מאי אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה בשעת הסכנה שפיר דמי רכביה לפרדיה וקם ואול קפצה ליה ארעא בהדי דקא מסגי חזייה לערפה אמיה דהוות נולא כי חזייה פסקתה לפילכה שדתייה עילייה סברא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי פלך פתקיה בריש מוחה וקטלה כד חזייה ישבי בנוב אמר השתא הוו בי תרין וקטלין לי פתקיה לדוד לעילא ודן לי ליה לרומחיה אמר ניפול עלה ונקטל אמר אבישי השם אוקמיה לדוד בין שמיא לארעא^{יד} ונימא ליה איהו אין חבוש מוציא עצמו מבית האסורין א"ל מאי בעית אתא א"ל הכי אמר לי קודשא ברך הוא והכי אהדרי ליה א"ל אפיך צלותיך בר בוך קירא לזיבון ואת לא תצטער א"ל אי הכי סייע בהדן היינו דכתיב^{יז} ויעזור לי אבישי בן צרויה אמר רב יודיה אמר רב שעזרו בתפלה אמר אבישי שם ואחתיה הוה קא ריזף בתרייהו כי מטא קובי אמרי קוס ביה כי מטא רב תרי אמרי בתרי גוריון קטלוה לאריא אמרי ליה זיל אשתכח לערפה אימך בקיבורא כי אדכרו ליה שמא דאימיה כחש חיליה וקטליה היינו דכתיב^{יח} אז נשבעו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד למלחמה ולא תכבה את נר ישראל ת"ר שלשה קפצה להם הארץ אליעזר עבד אברהם ויעקב אבינו ואבישי בן צרויה הא דאמרון אליעזר עבד אברהם דכתיב^{יט} ואבוא היום אל העין למימרא דההוא יומא נפק יעקב אבינו דכתיב

- א) י"א דאמרו מלורחא,
- ב) זילקוט ישעיה סי' י' אתא קל זנוסחא אחרת ועי' עוד זענן עין גלמהיג, א) זני זענן עין עין שזר זואי פי יפה זאריסו, ד) י"א סדייא, ה) זרכות ע: זבת מט. קל זעין מה, ו) לעיל כב, ז) זרכות ה: ח) זרש"ל ממ"ז, ט) זלרש"ל משל תתקנא זסס מדלש, י) זשעיה י, יא) זרש"ל מ"ז, ב) זע"ז: יג) ט. זכות. זע"ז, יד) זע"ז: זדק, יז)

גליון הש"ס
נב' אפר בני' ליונה אימתיל. עין מ"י סוף פסק ד' מיתות:

לעוי רש"י
טפ"ט [טפ"ד]. שתי.

מוסף רש"י
ואבוא היום אל העין. היום ילמתי והיום זלמתי מכלן קפצה לו הארץ (בראשית כ ד מב).